

VELJENI Leijonamieli

ASTRID LINDGREN

Esityksen opettajamateriaali

Arvoisa lukija,

Tämä opettajamateriaali sisältää *Veljeni Leijonamieli* -esitykseen liittyviä harjoitteita, joita voidaan tehdä joko ennen tai jälkeen katsomiskokemuksen. Harjoitukset on jaettu ennen näytelmän katsomista tehtäviin ennakkotehtäviin sekä näytelmän jälkeisiin jälkitehtäviin. Ennakkotehtävät pohjustavat näytelmää ja virittävät katsomiskokemukseen. Näytelmän jälkeen tehtävien harjoitusten avulla voidaan purkaa esityksen jälkeisiä tunnelmia ja kokemuksia. Kaikkia tehtäviä ei tarvitse tehdä, vaan niistä voi valita luokalle sopivimmat. Materiaalin ovat tehneet Helsingin Kaupunginteatterin yleisötyöntekijät yhteistyössä Helsingin yliopiston draamakasvatuksen sivuaineopiskelijoiden kanssa.

Jotta teatterivierailustanne tulisi mahdollisimman onnistunut, tutustutthan oheiseen materiaaliin ja materiaalista löytyvään teatterietikettiin etukäteen.

Tervetuloa!

Tervetuloa Helsingin Kaupunginteatteriin!

Helsingin Kaupunginteatteri on Suomen suurin ja monipuolisin ammattiteatteri, joka haluaa tarjota yleisölle unohtumattomia elämyksiä ja merkityksellisiä tarinoita kaikilla viidellä näyttämöllään. Kaupunginteatterin laajaan ohjelmistotarjontaan kuuluvat kotimaiset ja ulkomaiset puhenäytelmät, komediat, musiikkiteatteri, oman tanssiryhmän Helsinki Dance Companyn tuotannot, lastenesitykset ja ruotsinkieliset esitykset kaksikielisellä Lilla Teaternin näyttämöllä. Ohjelmistossa on yli 30 eri tuotantoa vuodessa, ensi-iltoja on yli 20 ja esityksiä noin 800. Teatterissa käy vuosittain noin 300 000 katsojaa. Lisäksi erilaisiin yleisötyön tapahtumiin, kuten työpajoihin, avoimiin harjoituksiin, talokierroksille, teosesittelyihin ja teatteriprojekteihin osallistuu vuosittain noin 20 000 teatterin ystävää.

Tutustu lisää Helsingin Kaupunginteatteriin ja teatterin eri ammatteihin:
<https://hkt.fi/kaupunginteatteri/>

Teatterietiketti tarkoittaa kohteliasta ja kunnioittavaa käytöstä teatteriesityksessä.

1. **Saavu ajoissa!** Teatteriesitys alkaa ajallaan ja myöhästyneet pääsevät saliin vasta väliajalla. Varaa aikaa, jotta ehdit jättää takin ja tavarasi narikkaan sekä käydä wc:ssä ennen esitystä.
2. **Pidä puhelin lentotilassa, älä käytä puhelinta esityksen aikana.** Ääni ja valo häiritsevät kanssakatsojia ja esiintyjä. Esityksen kuvaaminen ja kaikenlainen taltiointi on kielletty.
3. **Ethän vie syötävää tai juotavaa teatterisaliin.**
4. **Älä puhu esityksen aikana.** Seuraa esitystä rauhallisesti ja älä keskustele vieruskaverin kanssa esityksen aikana. Esitykseen reagoiminen on kuitenkin sallittua ja toivottavaa. Pidetään huoli, että kaikki voivat keskittyä ja nauttia esityksestä.
5. **Vältä poistumista kesken esityksen.** Jos on pakko poistua, tee se kohteliaasti ja nopeasti mahdollisen tauon aikana.
6. **Nauti ja elä mukana, mutta kunnioita esiintyjä.** Taputa ja reagoi kohteliaasti sekä anna esiintyjille ansaittu arvostus lopussa aplodien muodossa.

Hyvä teatterietiketti takaa miellyttävän kokemuksen kaikille!

Veljeni Leijonamieli

”Nyt me kerromme tarinan veljeksistä, Kaarle ja Joonatan Leijonasta, ja siitä kuinka heistä tuli Leijonamieliä. Tämä tarina on niin kuin satu, ja vähän myös kummitusjuttu, mutta kaikki on kuitenkin totta.”

Astrid Lindgrenin *Veljeni Leijonamieli* on rakastettu klassikkosatu, maaginen fantasia veljeksistä, jotka kantavat toisiaan vaikeuksien yli. Se on tarina veljeydestä ja rakkaudesta, huikea seikkailu, jossa jokainen löytää rohkeutensa.

Veljeni Leijonamieli kertoo kahdesta veljeksestä, Korpusta (**Alexander Wendelin**) ja Joonatanista (**Mikko Kauppila**). Isoveli Joonatan kuolee pelastaessaan sairasta veljeään Korppua tulipalolta, ja pian menehtyy myös Korppu. Veljekset matkaavat lyhyen maanpäällisen elämänsä jälkeen kauniiseen maahan, Nangijalaan, jossa he taistelevat yhdessä pahan voimia vastaan. Matkasta tulee huima ja jännittävä seikkailu, jonka aikana pelokkaasta Korpusta kasvaa rohkea Leijonamieli.

Veljeni Leijonamieli kertoo surusta kauniisti ja kasvaa maagiseksi fantasiaseikkailuksi, joka on täynnä rohkeutta ja toivoa. Se kertoo valtavasta rakkaudesta, joka voittaa pelot ja jopa kuoleman.

Astrid Lindgrenin *Veljeni Leijonamielen* Helsingin Kaupunginteatterin suurelle näyttämölle on ohjannut **Jakob Höglund**. Esiitys yhdistelee musiikkiteatteria, nukketatteria ja koreografiaa fantastiseksi, visuaalisesti henkeäsalpaavaksi kokonaisuudeksi.

Tarinan hahmot

- **Kaarle Leijona – Korppu:** Korppu on n. kymmenvuotias poika, joka kirjan alussa on sairas ja myöhemmin kuolee. Kuolemansa jälkeen hän päätyy Nangijalaan.
- **Joonatan Leijona:** Joonatan on Korpun 15-vuotias isovelji.
- **Rimma ja Fjalar:** Kaarlen ja Joonatanin ratsut Nangijalassa. Nangijalassa eletään satujen ja nuotiotulten aikaa, joten hevosilla on iso osa tarinassa.
- **Sofia:** Kaarlen ja Joonatanin naapuri Kirsikkalaaksossa Nangijalassa. Myöhemmin merkittävä sivuhenkilö.
- **Jussi Kultakukko:** Majatalon isäntä Kirsikkalaaksossa.
- **Matias:** Ruusulaakson salainen johtaja, jonka luona Kaarle ja Joonatan asuvat Ruusulaaksossa ollessaan.
- **Orvar:** Ruusulaakson Orvar on Ruusulaakson entinen johtaja, joka on vangittu ja tuomittu Katlan ruoaksi.
- **Tengil:** Ruusulaakson sortaja, Karmanjakan hirmuinen tyranni.
- **Katla:** Katla on lohikäärme, joka on kahlittuna Karmanjakan kalliolle kuin vahtikoira vartioimaan Tengilin linnaa. Tengil käyttää sitä usein surmaamaan ihmisiä sen liekeillä ja silloin tällöin se vieään pelotteeksi Ruusulaaksoon. Katlaa hallitaan torvella, joka on Ruusulaakson valloittajilla.

([Veljeni, Leijonamieli – Wikipedia](#))

Kuva: Otto-Ville Väättäinen

ENNAKKOTEHTÄVÄT

Nämä tehtävät on tarkoitettu tehtäväksi ennen *Veljeni Leijonamieli* -esityksen katsomista. Tehtävien tarkoitus on orientoida oppilaita näytelmän teemoihin sekä katsomiskokemukseen. Tehtävät sopivat tehtäviksi millä tahansa oppitunnilla, eivätkä ne vaadi suuria ennakoivalteluja. Tehtävät voidaan tehdä vapaassa järjestyksessä ja niistä voi tehdä halutessaan kaikki tai vain osan.

Tehtävä 1: Tutustu esityksen taustoihin

Tavoite: Esityksen teemoihin ja maailmaan tutustuminen etukäteen.

Tutustu esityksen kotisivuihin: <https://hkt.fi/esitykset/veljeni-leijonamieli/>

Tutustu esityksen käsiohjelmaan, roolihenkilöihin sekä tekijöihin: <https://hkt.fi/e-program/veljeni-leijonamieli/>

Lue Ylen artikkeli näytelmästä [Veljeni Leijonamieli on koskettava tarina kuolemasta, jota katsoessa voi itkeä yhdessä muun yleisön kanssa](#) | [Kulttuuri](#) | [Yle](#)

Tutustu **Astrid Lindgrenin** elämään: [Astrid Lindgren – Wikipedia](#)

Tehtävä 2: Mitä olisin valmis tekemään toisen puolesta?

Tavoite: Johdatella pohtimaan omakohtaista suhdetta tulevan esityksen teemaan liittyen.

Tarvikkeet: Paperia sekä kyniä.

Taustaa: *Veljeni Leijonamieli* -esityksessä esityksen päähenkilöt ovat veljekset Korppu ja Joonatan, tiivis kaksikko, joka tukee toisiaan kaikissa tilanteissa.

Kuvaus: Jokainen oppilas tekee tehtävän itsenäisesti. Oppilaille jaetaan kaksi paperia kullekin. Opettaja antaa oppilaille seuraavat ohjeet:

Valitse mielessäsi sinulle tärkeä henkilö. Kirjoita papereille vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

- Mistä olisit valmis luopumaan hänen vuokseen?
- Mikä olisi suurinta, mitä olisit valmis tekemään hänen hyväkseen?

Vastaukset kirjoitetaan nimettömänä. Omat vastaukset voidaan lukea toisille pienryhmissä ryhmän jäsenten kesken. Vastauspaperit voidaan myös koota yhteen, kysymyksen 1 ja 2 vastaukset erikseen, ja lukea ääneen koko luokalle satunnaisessa järjestyksessä.

Keskustellaan yhdessä siitä, millaisia yhteisiä asioita vastauksista löytyi ja millaisia ajatuksia ne herättivät.

Tehtävä 3: Yhteinen tavoite

Tavoite: Suorittaa esineen kuljetus yhteistyössä alusta loppuun. Tarvitaan yhteistyötä ja jokaisen panosta.

Tarvikkeet: Jokin esine, esim. pallo, kirja, kynä, pipo yms.

Taustaa: *Veljeni Leijonamieli* -näytelmän toteutuksessa käytetään myös nukke- ja esineteatteria. Hahmojen liikuttamiseen ja herättämiseen henkiin näyttämöllä tarvitaan monen esiintyjän saumatonta yhteistyötä.

Kuvaus: Valitaan luokasta yksi esine (esim. kynä, kirja tai muovimuki). Oppilaat asettuvat jonoon tai piiriin. Heidän tarkoituksensa on kuljettaa esine alusta loppuun, ensimmäiseltä viimeiselle. Haasteena on se, että esineen kosketustapaa rajoitetaan: kuljetuksessa ei saa käyttää sormia eikä esine saa koskettaa lattiaa. Jos esine putoaa, tehtävä alkaa alusta.

Mikäli halutaan lisää haastetta tehtävään, voidaan lähettää matkaan yhtä aikaa kaksi eri esinettä vastakkaisista suunnista. Esineen kosketustapaa voidaan myös rajoittaa lisää, esimerkiksi esinettä saa koskea vain kyynärpäillä tai sen saa siirtää vain jalkoja käyttämällä.

Lopuksi keskustellaan siitä, kuinka yhteinen tehtävä meni ja mitkä tekijät auttoivat suorituksessa.

Tehtävä 4: Tutustu teatteriin

Tavoite: Virittäytyminen, tutustuminen teatterin eri tehtäväkuviin.

Tarvikkeet: Paperia sekä kyniä.

Kuvaus: Oppilaat jaetaan 2–4 hengen ryhmiin ja ryhmille jaetaan paperit sekä kyniä.

Oppilaat ohjeistetaan seuraavasti:

Näytelmän valmistaminen ja esittäminen on yhteistyötä. Mitä eri teatterin työtehtäviä tiedät? Listaa ryhmän kanssa muutaman minuutin ajan tehtäviä paperille.

Vastaukset käydään keskustellen läpi ja kerätään lopuksi yhdessä taululle.

Voitte myös yhdessä katsoa oheisen parin minuutin mittaisen videon [esityksen valmistamisesta](#) Helsingin Kaupunginteatterin kotisivuilta.

Tehtävä 5: Tarkkailutehtävä näytelmän aikana

Tavoite: Tukea näytelmän seuraamista ja harjoittaa havainnointikykyä.

Kuvaus: Oppilaat jaetaan ryhmiin ja jokainen oppilasryhmä valitsee itseään kiinnostavan osa-alueen teatterivierailua varten (esimerkiksi ääni ja musiikki, valo ja videot, lavastus, puvustus, esiintyjät). Esitystä seuratessaan ryhmä kiinnittää huomiota erityisesti tähän osa-alueeseen. Esityksen jälkeen ryhmän kanssa palataan huomioihin, joita he ovat kustakin osa-alueesta tehneet.

- Miten lavastuksella luodaan erilaisia tapahtumapaikkoja?
- Miten luodaan tiloja, tunnelmia ja liikettä valoilla ja videoilla?
- Millaista tyyliä puvustus edustaa? Miten vaatteet kuljettavat tarinaa?
- Mikä rooli on äänellä ja musiikilla, ja miten ne rytmittävät esitystä?
- Millaisin keinoin esiintyjä vaihtaa roolista toiseen? Voitte tutustua etukäteen esityksen [käsiohjelman](#) roolilistauksiin ja valita kukin sieltä yhden esiintyjän, jota erityisesti seuraatte.

JÄLKITEHTÄVÄT

Nämä tehtävät tehdään näytelmän katsomisen jälkeen. Tehtävien tarkoitus on saada oppilaat keskustelemaan teatterivierailusta ja katsomiskokemuksesta. Tehtävät sopivat tehtäviksi millä tahansa oppitunnilla, eivätkä ne vaadi ennakkovalmisteluja. Tehtävät voidaan tehdä vapaassa järjestyksessä, ja niistä voi tehdä halutessaan kaikki tai vain osan.

Tehtävä 6: Teatterivierailun ja tarkkailutehtävän jälkipuinti

Tavoite: Oppilaat pohtivat teatterikokemusta sekä oppimaansa teatterivierailun aikana.

Kuvaus: Oppilaat jakautuvat ryhmiin, joko tarkkailutehtävän (5) mukaisesti tai muuten opettajan ohjeistamana. Keskustelkaa ryhmissä näkemästänne.

- Mikä näytelmässä oli erityisen kiinnostavaa?
- Millaisia tunteita esitys herätti?
- Mitä olisit toteuttanut toisin teatteriesityksessä?

- Miten arki ja fantasia näkyivät esityksessä?
- Miten näytelmän roolihenkilöt muuttuivat tarinan edetessä?
- Kuinka eri roolihenkilöt oli toteutettu?

- Miten teatterin eri osa-alueet olivat osana esitystä?
- Mitä ajatuksia esityksen visuaalisuus ja äänimaailma nostatti?
- Mikä merkitys nukke- ja esineteatterilla oli esityksessä?

Kootaan ryhmäläisten huomiot yhteen. Ryhmät jakavat havainnot toisilleen.

Tehtävä 7: Arvioiden tekeminen Taidetestaajat-järjestelmään

Taidetestaajat-vierailuun liittyy aina myös arvioiden tekeminen Taidetestaajat-sivustolla. Mikäli oppilaat eivät ole antaneet arviota heti elämyksen jälkeen, muistattehan ottaa koulussa hetken arvioiden antamiselle. Antaakseen arvion oppilaat tarvitsevat arviointikoodit, jotka opettaja saa Taidetestaajat-järjestelmästä luokkakohtaisista tiedoista. Jokainen oppilas tarvitsee oman koodin. Samaa koodia kaverin kanssa ei voi käyttää, sillä ensin arvioinnin tehneen oppilaan arvio ylikirjoittuu. Arviot annetaan Taidetestaajien selainpohjaisessa sovelluksessa:

<https://arviot.taidetestaajat.fi/tester-login>

Veljeni Leijonamieli -esitystä ja kokemusta voi kommentoida lisäksi myös [Helsingin Kaupunginteatterin](#) sivuilla, [Facebookissa](#) tai Instagramissa [@hktfi](#). Voit myös jakaa kuvia teatterivierailusta käyttäen tunnusta [#taidetestaajat](#).

